

ZÁRÓ TANULMÁNY

„A HELYI IDENTITÁS ÉS KOHÉZIÓ ERŐSÍTÉSE
Szilvásváradon” projekt általánosítható
tapasztalatainak bemutatása

TOP-5.3.1-16-HE1-2017-00014
A helyi identitás és kohézió erősítése Szilvásváradon

A TOP-5.3.1-16 A helyi identitás és kohézió erősítése című felhívás keretében Szilvásvárads Község Önkormányzata a Forti Pectore Egyesülettel konzorciumi partnerségben 2018. szeptember 1-én kezdte meg a helyi közösségfejlesztési programok megvalósítását. A megvalósított tevékenységek a lakosság dinamizálásához, a közösségi aktivitáshoz, közösségi szerepvállalás erősítéséhez járultak hozzá. A programok, akciók által felelevenítésre kerültek a régi szokások és hagyományok. A hagyományőrző rendezvények során gyűjtött tárgyi és szellemi források, a gasztronómiai rendezvények során előkerült hagyományos receptek, az értékőr kiállítás, a település hagyományos értékeit tárta fel és dokumentálta interaktív módon. A tevékenységek megvalósításához kapott támogatás nagyban hozzájárult a programok számának emelkedéséhez, minőségének és színvonalának emeléséhez, hiszen az önkormányzat csekély kulturális normája ezt nem tudta volna finanszírozni.

Az elnyert támogatás lehetővé tette a helyi lakosság közösségi szerepvállalásának ösztönzését és a helyi felelősségtudat erősítését szolgáló programok megvalósítását.

Pályázat adatok:

Projekt azonosítószáma: TOP-5.3.1-16-HE1-2017-00014

Projekt címe: A helyi identitás és kohézió erősítése Szilvásváradsön

Projekt összköltsége: 45.992.602 Ft

Támogatás intenzitása: 100 %

Vezető kedvezményezett: Szilvásvárads Község Önkormányzata

Konzorciumi partner: Forti Pectore Egyesület

A projekt megvalósítása: 2018. 09. 01. – 2022. 06. 30.

Rövid összefoglalás a projektről

Projektünk konzorciumi formában valósul meg a Forti Pectore Egyesülettel, melynek átfogó célja helyi közösségek fejlesztése elsősorban Mátraderecske község közösségi kezdeményező- és cselekvőképességének fejlesztésével, a közösségi szerepvállalás erősödésével.

A projekt keretében megvalósuló tevékenységek:

A helyi identitás és kohézió erősítése Szilvásváradsön elnevezésű projekt lehetőséget teremt arra, hogy olyan tevékenységek, akciók és programok valósuljanak meg a településen, melyek a közösségi együttműködést dinamizálják és fenntartják. A tevékenységek által a helyi hagyományok feltárására és annak felelevenítésére, közösségi találkozók, kiállítások szervezésére van lehetősége településünknek. A helyi és térségi történelem feltárása, a mindennapok megörökítése, a generációk közötti tudásátadás, előadások, kulturális programok mind hozzájárulnak ahhoz, hogy minőségi változást eredményezzenek a település közösségi életében.

A különböző programok megvalósítása mellett Információs Pont kerül kialakításra a Turisztikai Információs Iroda Szilvásvárads épületében, mely segíti a lakosság folyamatos tájékoztatását.

A projekt keretében megvalósuló akciók, közösségi tevékenységek, események, programok, folyamatok és együttműködések megvalósításához szükséges eszközbeszerzés is segíti a minőségi szolgáltatás nyújtását. A projektben bűnmegelőzést és közbiztonság javítását segítő programok illetve közlekedésbiztonsági programok kerülnek megvalósításra.

Szilvásvár

Szilvásvárads község Heves megye BÉlapátfalvai járásában, az Északi-Bükk területén, a tenger szintje felett mintegy 345 méter magasan található. Nevét a szláv földvárakról kapta. A település Lillafüred mellett az egyik legismertebb bükki üdülőhely. Szilvásvárads Heves megye északi csücskében a BÉlapátfalvai járásban helyezkedik el, mely a 290/2014. (XI.26.) Korm. rendelet szerint kedvezményezett járások közé tartozik. Egertől 30 km-re, Budapesttől 160 km-re található.

A település leginkább az idegenforgalmáról híres, itt van a világhírű lipicai ló, illetve a turisztikai szempontból kiemelt jelentőséggel bíró Szalajka völgy és pizstrángtenyészet. A településre látogató turisták száma megközelíti az évi 700 ezer főt, mivel a régió leglátogatottabb vidéki turisztikai helyszíne.

A projekt közvetlen célja a Szilvásváradsdon élők helyi identitástudatának erősítése volt, a lakosok közösségi kezdeményező- és cselekvőképességének fejlesztése, egy olyan folyamat elindítása melynek keretében a helyi értékek feltárása, bemutatása közösségi üggyé tétele a legfontosabb, ezáltal hangsúlyozva a közösségi szerepvállalást. Fontos volt, hogy a közösség tagjainak egymás iránti felelősségtudata, a helyi civil társadalom, a településhez való kötődés erősödjön. A projekt céljai a TOP-5.3.1-16 kódszámú pályázati felhívással teljes mértékben összhangban álltak. Szilvásvárads településen megmutatkozott a helyi lakosság igénye a kulturális és hagyományörző rendezvények iránt. A látogatók az arra kialakított terek hiányosságai miatt csak korlátozottan tudtak rendezvényeken részt venni, szórakozni.

A projekt által elérni kívánt cél az volt, hogy lehetőség nyíljon a helyi társadalomnak egyszerűen kivitelezhető, aktív cselekvési programra, hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatására, hagyományok őrzésére, ismeretterjesztő tudást bővítő képzésekre, rendezvények, helyi identitás tudat erősítésére, egy élhető település megalkotására. A népességmegtartó erő növeléséhez elengedhetetlen a helyi identitás erősítése. Több helyi szervezet és a lakosok is az élhető települések kialakítását, a kulturált szórakozási lehetőségek megteremtését szorgalmazták. Korábban megfogalmazódott a településen az igény a közösségi terek kialakítására, felújítására, mely projektek a mostanival párhuzamosan megvalósulva nagyobb eredményeket érhetnek el.

A projekt alapvető célja volt, hogy a helyi civil társadalom megerősödjön, növekedjen a civil aktivitás, a helyi identitástudat. A térségben minden településen jelen vannak civil szervezetek. A társadalmi szervezetek sokrétű tevékenységük révén erős szemléletformáló hatással lehetnek a térség lakosságára, valamint a települések fejlődését, fejlesztését is előremozdítják. Számos hagyományörző civil szervezet, kulturális egyesület, nyugdíjas klub, sportegyesület, polgárőrség működik a környező településeken épp úgy, mint Szilvásváradsdon. A civil szervezetek feladataik ellátását jelentősen nehezíti a forráshiány, az ebből adódó hiányos eszközellátottság, infrastrukturális háttér. Tudtuk, hogy a civil szervezetek működése elősegíti az élhető település kialakítását. Ezeket alapul véve került bevonásra a Forti Pectore Egyesület is.

A programok tervezése során azt vettük alapul, hogy a térségben sokszínű a néprajzi örökség, melyek között megemlíthetők az ünnepekhez, hétköznapihoz kapcsolódó szokások, hagyományos kézműves foglalkozások (szövés, fafaragás) és termékek, helyi népi hagyományok, népi játékok (pl. csuhébabák), népdalok, néptáncok,

mezőgazdasághoz kapcsolódó népi eszközök. Az időskorú lakosság emlékeiben még élnek a hagyományok, melyek dokumentálása, megőrzése szükséges a projekt során.

A projekt indulásakor az alábbi társadalmi-gazdasági problémákat fogalmaztuk meg

- kevés azon aktív szereplők száma, akik bevonhatóak, és ösztönözhetőek a település programjaiban való részvételre,
- bizonyos korosztályok minimálisan megszólíthatóak az egyes programokkal
- az idős korosztály hagyományápolása a településen is tapasztalható, azonban az erre épülő programokkal történő értékközvetítés hiányos, bár igény figyelhető meg eziránt
- A statisztikai adatok elemzése során tapasztalt népességcsökkenés, melyre adekvát népességmegtartó erejű programok szükségesek

Ezen problémák mentén rögzítettük céljainkat, melyeket elérni kívántunk a projekt által:

- javuljon a településen élők életminősége,
- egy olyan programsorozat kerül megvalósításra melynek köszönhetően javul a település népességmegtartó ereje,
- a településen élők közötti együttműködés fejlődik, a helyi szereplők aktivitása pozitívan változik,
- a kínált rendezvények és események hozzájárulnak az esélyegyenlőséghez
- A helyi igényekre támaszkodva szükséges egy összetartó, kohezív közösségi erő kialakítása, mely segíti a generációk közötti kapcsolatot és együttműködést.

A kezdetek, avagy a közösségfelmérés folyamatának tapasztalatai

A cselekvési terv elkészítését segítette az érintettek bevonása. Közösségi interjúk, felmérések és beszélgetések zajlottak az előkészítés során.

Az interjúk 30 fő bevonásával készültek el. Kétszemélyes kapcsolat megteremtésével kialakított kötetlen beszélgetések produktumai azok az eredmények, melyek segítették a közösségfejlesztés folyamatát.

Az interjúk során 3 kérdést tettünk fel az interjúalanyoknak:

- Mit jelent számára itt élni? (Mi a jó az itteni életben, és mi az ami kevésbé jó?)
- Min változtatna szívesen és hogyan?
- Ő maga mivel tudna hozzájárulni a változásokhoz

A Mit jelent számára itt élni? (Mi a jó az itteni életben, és mi az ami kevésbé jó?) kérdésre kapott válaszokat összegezve azt a tapasztalatot szűrtük le, hogy a megkérdezettek szeretnek a településen élni, tiszta, szép környezetben élnek. Olyan, mint egy család a település, biztonságot és nyugalmat áraszt. Volt aki úgy fogalmazott egzisztenciát jelent itt élni, Szilvásvárads büszkévé teszi az embert. A fejlődés megindult, mely szintén hozzájárul ahhoz, hogy valaki kiemelje, miért jó Szilvásváradon.

A Min változtatna szívesen és hogyan? kérdésre az emberek olyan ötletekkel álltak elő, mely a helyi közösségfejlesztésre összpontosulnak. Volt, aki azt fogalmazta meg, hogy bár turizusból él a település, mégis olyan, mintha minden értük szólna. Sokan több programot szeretnének, ami a különböző korosztályokat szólítja meg, munkalehetőségeket, fiatalok megtartása a településen több válaszban is megjelent.

Ő maga mivel tudna hozzájárulni a változásokhoz? Az interjúalanyok aktivitását mutatja, hogy sokan pozitívan válaszoltak a 3. kérdésre, tehát szívesen részt vesznek a változások megvalósításában. Volt, aki aktív szerepvállalással, részvétellel, szervezéssel, volt aki szakmai tudását, tapasztalatait latba vetve kívánt tenni a közösségért

Azt a konklúziót vontuk le, hogy Szilvásváradon szeretnek élni az emberek, a szép környezet, a nyugodt, tiszta légkör, az emberek kedvessége vonzerő. Viszont sokan úgy nyilatkoztak, hogy a programok, közösségi rendezvények, melyek minden korosztályt elérnek fejlesztésre szorulnak, több sporteseményre van szüksége a településnek, illetve prioritásként jelenik meg a fiatalok, mint célcsoport megszólítása, megtartása, mely tökéletes kiindulási alapként szolgál a tevékenységek tervezése során.

A közösségi felmérés egy további lépcsőjében előre elkészített kérdőívek kitöltésére kértük a lakosságot. A kiértékelés során még részletesebb, a helyi közösséget érintő információkhoz jutunk annak érdekében, hogy a felhívásban szereplő célok megvalósuljanak. Arra kértük a lakosságot 9 kérdés mentén, hogy a különböző közösségi, szolgáltatást nyújtó intézményekben, a település honlapján megjelenő kérdőívet kitöltve, név nélkül, egy gyűjtődobozba elhelyezve adjanak információt a településsel kapcsolatos általános, illetve a közösségi rendezvényekkel kapcsolatos célzott kérdésekre.

50 db kérdőív érkezett vissza, melynek feldolgozása során összetettebben láthattuk a településen élők véleményét, körvonalazódott, hogy a településen élőknek van igénye arra, hogy közösségfejlesztő programok valósuljanak meg Szilvásváradon.

A felméréssel célunk volt, hogy mindenkit megszólítva kapjunk szélesebb körből információkat a településsel kapcsolatos feladatokról, illetve célunk volt a figyelemfelkeltés, mely lehetővé teszi, hogy a későbbiekben akár bővíthessen a cselekvők

A településen 4 alkalommal valósult meg közösségi beszélgetés 2018 decemberéig. A vállalt feladatoknak megfelelően 2019 januárjában még egy közösségi beszélgetésen került sor a feladatok véglegesítésére.

A beszélgetések szervezését a Forti Pectore Egyesület vezetésével és a helyi közösségfejlesztő szervező segítségével sikerült megvalósítani. Meghívó készült, melyen az eseménnyel kapcsolatos minden fontos információt feltüntettek a szervezők. Az eseményt a Forti Pectore Egyesület koordinálta, a beszélgetést moderálta, ahol a közösség tagjai, vezetői átfogó képet adtak a helyi közösségről.

Az eseményen röviden tájékoztatást kaptak az érdeklődők a projektről, a projekt keretében vállalt tevékenységekről,

A beszélgetésen célunk a helyi erőforrások feltárása, a helyi cselekvési terv előkészületeiről való tájékoztatás.

A közösségi beszélgetéseken minden korosztály megszólításra került, a közösség vezetői, a különböző egyesületek, intézmények képviselői, a fiatalok és a nyugdíjas klub képviselői is megszólítva lettek.

A beszélgetéseken szó volt a települést érintő fejlesztésekről, rendezvényekről, infrastrukturális állapotról. Képet kaptunk arról, hogy milyen intézmények vannak a településen, melyek megfelelő helyszínül szolgálhatnak a későbbiekben a különböző közösségfejlesztő folyamatok, programok megvalósításához.

Megfogalmazódott, hogy szükség van a fiatalok megszólítására, bevonására, az aktív cselekvésre való buzdításra.

Részletesen hallhattak az érdeklődők válaszokat arra vonatkozóan, hogy milyen teendők vannak, milyen vállalásokkal szükséges megvalósítani a tervezett feladatokat. Információt

kaptunk arról, hogy a településen vannak olyan közösségek, melyek ugyan nem alakultak egyesületté, mégis sokéves hagyománnyal bírnak, és működnek, aktív szerepet vállalnak a közösségi feladatokban, részt vesznek rendezvényeken, programokon.

A fiatalokkal kapcsolatosan az ő részvételükkel is megvalósult egy beszélgetés. Olyan témákat érintettek, mint a szabadidős tevékenységi alternatívák, melyek ezt a korosztályt megmozgatják, különböző hagyományok, kézműves mesterségek a településen, az érdekérvényesítés lehetőségei.

A beszélgetéseken összesen 52 fő vett részt, ennyien kapcsolódtak be a tervezési folyamatokba annak érdekében, hogy meghatározható legyen az a cselekvési irány, mely a későbbiekben hozzájárul a helyi identitás fejlődéséhez, erősödéséhez.

A megalapozó dokumentumban szereplő társadalmi és gazdasági problémák, az adott települést érintő nehézségeket foglalta magában. A cselekvési tervben megfogalmazott feladatok és tevékenységek az itt megjelenített célcsoportok mindegyikét érintették. A tevékenységek, akciók és programok úgy kerültek összeállításra, hogy azok minden korosztályt megszólítsanak, bevonjanak a közösségépítésbe.

Megvalósított tevékenységek és tapasztalatok

Szilvásvárad Község Önkormányzata és a Forti Pectore Egyesület együttműködésében 2018. 09.01-től a projekt zárásáig 2022. 06. 30-ig az alábbi tevékenységek valósultak meg. A közösségfejlesztő akciók és folyamatok során 3896 fő (ezen belül 851 nő) igazolt bevonására került sor.

Helyi cselekvési terv:

A közösségi felmérés eredményeire épülő terv a településen élők szükségleteit, jövőjükre, településükre vonatkozó elképzeléseit tartalmazta, a lakosok aktív szerepet vállaltak a tervek megvalósításában. Elkészült 1 db helyi cselekvési terv, a település által meghatározott eszközbeszerzési igénnyel, miközben a szükséges stratégiai dokumentumok felülvizsgálatra kerültek, a költségvetés aktualizálásra került.

Rendezvénynaplár:

A célterületenként vállalt 1 db rendezvénynaplár a cselekvési terv mellékleteként elkészült. A rendezvénynaplárban a projekt keretében megvalósítani tervezett akciók, események, programok kerültek megjelenítésre. A rendezvénynaplár tartalmazta a megvalósítási időszakot megelőző két évben megvalósított rendezvényeket, valamint a megvalósítani tervezett rendezvényeket, jelölve, hogy melyek képezik a támogatott projekt részét.

Közösségi akciók, tevékenységek, események megvalósítása

A fejlesztési célokhoz kötődő közösségi akciók, tevékenységek, események megvalósítása a támogatási szerződésben rögzített szakmai-műszaki mutatók szerint megtörtént. A 12 db közösségi akció, program megvalósítása és dokumentálása a helyi cselekvési tervben meghatározottak szerint megtörtént.

Programok, folyamatok megvalósítása

A fejlesztési célokhoz kötődő programok, folyamatok megvalósítása. A tervezést követően elindult. A támogatási szerződésben rögzített 6 db program, folyamat megvalósítása megtörtént.

Képzésen való részvétel

A megvalósításban részt vevő 1 fő közösségfejlesztő, valamint a projekt 1 szakmai vezetője a program megvalósítása során közösségfejlesztő tanúsítványt szerzett. A programszervezés és közösségfejlesztés szempontjából korlátozott időszakot a projektben vállalt közösségfejlesztő képzés teljesítésére fordítottuk. A képzést a támogatási szerződésben foglaltak szerint teljesítettük, a megvalósításban részt vevő közösségfejlesztő, valamint a konzorciumi partnerként bevonásra kerülő egyesület munkatársa közösségfejlesztő tanúsítványt szerzett.

A szakmai minőség biztosítása

„Közösségfejlesztő” szakmai programkövetelmény alapján engedélyezett felnőttképzési programban

A 125 órás képzés 2021. január 18. és 2021. február 20. között 125 órában zajlott, melyen a közösségfejlesztő vett részt.

Tanulmányút megszervezése

A projekt keretében szervezett tanulmányúton a közösségfejlesztési folyamatban kulcsszereplőként résztvevő vezetők és lakosok utaztak. A program keretében várlátogatás, képtár és kolostor látogatás is színesítette a tanulmányutat. A résztvevők a helyi tapasztalatok megismerésével segíthetik a jövőbeni közösségfejlesztési folyamatok erősítését.

30+30 órás képzés

A településen dolgozó szakmai munkatárs a Cselekvő Közösségek által szervezett 30+30 órás képzést teljesítette.

Szakmai tanulmányút

A Cselekvő Közösségek által szervezett szakmai tanulmányúton a települést 2 fő képviselte.

Eszközbeszerzés

A projekt lehetővé tette a rendezvénynaptárban megjelölt szabadtéri programok színvonalas lebonyolításához szükséges eszközök beszerzését. A település közössége gyarapodott mobilszínpaddal, hangosító felszereléssel, sörpád garnitúrákkal és népviselettel.

A hagyományőrző rendezvények során gyűjtött tárgyi és szellemi források, a gasztronómiai rendezvények során előkerült hagyományos receptek, az értékőr kiállítás, a település hagyományos értékeit tárta fel és dokumentálta.

A dokumentálás folyamatába a helyi fiatalokra is számított a település, akik már a gyűjtés során bevonásra kerültek, képessé váltak a helyi értékek bemutatására. A projekt zárásakor a tematikus jeles napokhoz kötődő feljegyzések, szokások egy gyűjteménnyé álltak össze a közösség történetének feltárása céljából.

Megvalósított programok

„Köszöntünk Szilvásváradon” kisgyermekesek, gyermekvárók összejövele címmel került megrendezésre az esemény. A megjelent gyermekek kipróbálhatták a Fabatka porta népi játékait, mely a szórakoztatás mellett azzal a céllal készült, hogy felkeltse az érdeklődést a természetes anyagok, magyar nép motívumok és hagyományok iránt. A kézműves foglalkozások során dekupázs technikával ismerkedhettek a jelenlévők. A védőnők és fejlesztő pedagógusok a rendezvényen az egészségmegőrzés és készségfejlesztés kisgyermekkorban témakörben hallgattak előadást.

„Nyárköszöntő szomszédünnep Szilvásváradon”

Gazdag és változatos program vártak az érdeklődőket 2019. július 20-án. Az eseményre látogatók népi kézműves mesterségek, a fafaragás, kosárfonás és fazekasság bemutatóját tekinthették meg, volt lehetőség lovaskocsizásra és lovagoltatásra is. A nap végén táncház várta az itt élőket.

„Az ősemlék nyomában” címmel vezetett túrát szerveztünk az Istállós-kői-barlangba, a TOP-5.3.1-16-HE1-2017-00014 „A helyi identitás és kohézió erősítése Szilvásváradon” azonosító számú projekt keretében. A Szalajka-Fatelep Állomáson találkoztak a túra résztvevői és a túravezető, Regős József (környezetvédelmi asszisztens, barlangi kutatásvezető). Kisvonattal zakatoltak a hűsítő völgyben egészen a Gloriett-tisztáig, majd innen tovább folytatták útjukat az ősemlékbarlang felé, ahol megismerkedtek a barlang érdekességeivel. Megtudhatták hol található a barlang szentélye ill., hogy milyen régészeti leletek kerültek elő. A visszafelé úton tovább bővíthették ismereteiket a Szalajka-völgyről "Mókus bácsinak" köszönhetően. A túra az Orbán Ház Múzeum és tájházban ért véget, ahol almával, üdítővel, pogácsával és frissítő limonádéval vártuk Vendégeinket.

Új kenyér ünnepe

Az esemény kenyéradással kezdődött, ezt követően Boros Dénes és cigányzenekara gondoskodott a jó hangulatról. Vendégeinket sült hurkával és kolbásszal, frissítő limonádéval vártuk. A gyerekekre is gondoltunk, szórakoztatásukra a Bárka Színpad népi játszóháza szolgált különböző játékos feladatokkal. Sajnos az időjárás nem volt végig kegyes hozzánk, így a néptáncsoport előadására az iskola aulájában került sor. Az egri Szederinda és Lajta, valamint felsőtárkányi néptáncosok különböző néptánc típusokat mutattak be, amelyekkel nagy sikert arattak a közönség körében.

A "Szilvásváradon terem" - Kertünk titkai interaktív előadássorozat folyamatként valósult meg a településen. A Manóvár Óvodába ellátogatott Stiller Tamás ötletgazda, aki évről-évre nem csak palántákkal, de hasznos ismeretekkel is gazdagította az ovisokat. A program célja, hogy már kisgyermek korban megismerkedjenek az ovisok a növényekkel, a kertészkedéssel és az egészséges életmóddal. A folyamat során a gyerekek megismerhették a talajjavítás folyamatát, a növények helyes ültetésének módját, és a kerti eszközök használatát.

A fiatal kertészcsometék örömmel fogadták őt minden alkalommal, és szívesen vették ki részüket az ültetési munkálatokból. Érdeklődve hallgatták az elhangzott információkat és szívesen osztották meg témával kapcsolatos tudásukat, tapasztalataikat. A második alkalommal megszemlítették, hogy mennyit változott és fejlődött az ültetett palánta, termések, virágok vizsgálata zajlott. A paradicsom palánták felesleges oldalhajtásait eltávolították. Az esemény harmadik részében „Tamás bácsi” egy kis fűszerkertet varázsolt az oviba, ahol a gyerekek örömmel találgatták, szagolgatták, simogatták és ízlelgették a különféle fűszernövényeket, mint pl. a bazsalikom, kakukkfű, rozmaryn, csombor, stb. A fűszernövényekkel történő ismerkedést követően még játékos feladatok is várták őket. Kaptak zöldségekkel kapcsolatos foglalkoztató feladatokat, kifestőket. Élvezték az

interaktív előadást és boldogan vettek részt a kapott feladatlapok megoldásában. A programsorozat 9 alkalommal került megvalósításra.

Bűnmegelőzési és közbiztonság javítását segítő programot indított a projekt keretében az Önkormányzat. A rendőrség, körzeti megbízott illetve polgárőrség is részt vett az eseményen, ahol előadást tartottak, majd játékos formában láthatták és hallhatták azt, hogyan beszéljenek az idegenekkel, az általuk nem ismert személyekkel hogyan viselkedjenek a gyermekek. A helyes közlekedési szabályokról is szó esett, mely interaktív formában zajlott, a résztvevő fiatalok szívesen megosztották tapasztalataikat a témában.

Farsang farka programsorozat

A fáradtabb lábú szépkorúak az önkormányzati busz segítségével jutottak el a rendezvényre. Kétfajta fánk készült, továbbá nápolyit, gyümölcs- és gyógyteát kínáltunk. Játékos vetélkedőn vettek részt Vendégeink, amelyért cserébe oklevél és egy kis meglepetés ajándék is járt. A rendezvényen felidéztek a régi korok hagyományait, az idősebb korosztály mesélt a fiatalabbaknak az ünnepkor kapcsán megélt szokásokról. Nagy örömeinkre mindenki jól szórakozott és ízlettek a friss, helyben sült fánkok.

Régi ízek, Szilvásvárad receptek

Szilvásváradról 1994-ben készített kisfilmet Hubai Gruber Mikós úr, melyet levetítették a jelenlévők legnagyobb örömeire. Ezt követően beszélgettek a jelenlévők, majd játékos vetélkedőn vettek részt. Mindenki jól szórakozott és szép számban kaptunk recepteket, amelyekből szilvásvárad receptfüzet készült.

Ezt követően a Covid 19 vírus miatt több rendezvény is elmaradt, átstrukturálásra, vagy online megvalósításra került.

„Online esemény és bababörze” néven létrehoztunk egy Facebook csoportot, ahol a településen élő kisgyermekes családok, gyermeket váró szülők gyermekneveléssel kapcsolatos tapasztalatait, tanácsait osztják meg egymással. A csoporton belül a különböző albumokban (gyermekápolási-, gondozási eszközök, ruhák játékok stb.) adásvételre kerülhetett sor, ezzel létrehozva egy bababörzét. Ezen kívül egy alkalommal laktációs és három alkalommal gyermek elsősegély előadást tartott a területi védőnő, amelyek úgy kerültek megrendezésre, hogy a későbbiekben is visszanezhetők legyenek. A csoport létszáma folyamatosan bővült, 57 fő tagja volt a csoportnak.

„Ifjúsági értékőr program” Szilvásvárad, néven létrehoztunk egy nyilvános Facebook csoportot, ide kerültek feltöltésre a helyi értékekkel, írásos emlékekkel és ragadványnevekkel kapcsolatos videók, képek, leírások, tájékoztatók.

Később, amikor már lehetőség volt kontaktos rendezvények megvalósítására, 2021.04.28-án a programhoz összegyűjtött anyagok levetítésre kerültek a járványügyi szabályok betartása mellett.

A gyermekek Hazslinszky Tamás és Regős József által összeállított „A Bükk barlangjai a mondák, regék és hiedelmek világában” című füzetet és Balaton szeletet kaptak ajándékként.

„Élő hagyományaink” esemény kenyéráldással kezdődött Karázi Attila Zsolt szilvásvárad református lelkész úrral, ezt követően a Szilvásvárad Szilvásváry Énekkar, a Felsőtárkányi Hagyományörző Néptáncgyűttes, és az ÓMI Zenés Színház gondoskodott a jó hangulatról. Bécsi Gyula néptánc tanár növendékeivel, egy órás tánc ház keretében tanította néptáncra az érdeklődőket. A délután folyamán különböző néptánc típusok kerültek bemutatásra, amelyek nagy sikert arattak a közönség körében. A gyerekek szórakoztatásáról kézműves foglalkozással gondoskodtak.

„Arany fakanál” fantázianevet viselő program keretében a Lipicai Lovasközpont előtti térre várták a finom ételek és kulturális programok iránt érdeklődőket, ahol minden korosztály

megtalálhatta a szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségét. A gyerekeket kézműves foglalkozás várta, fellépett a Mikófalvi Néptánc Együttes és a Szabad Szombat Táncegyüttes. A vendégeket szilvás ételek kóstolója várta. A program során számos szilvásvárad iheretésű receptet lehetett gyűjteni.

„Szilvásvárad ihlette ételek” illetve családi receptek alapján megvalósult étkek versenyére várták a szilvásvárad lakosokat 2021. szeptember 11-én a Szalajka-völgy felső parkolójához. Minden jelentkező díjazásban részesült, a legjobb ételeket a zsűri külön jutalmazta. A megjelent vendégeket Boros Dénes zenekar szórakoztatta.

„Közös névnapok” megünneplésére várták a szilvásvárad lakosokat 2021. október 28-án, hagyományteremő, a helyi közösséget megerősítő céllal, a mindennapi élet változásainak figyelembe vételével a közösségek újjászervezésére, az aktív társadalmi élet fenntartására. A hasonló élményeknek köszönhetően erősödhetnek és bővíhetnek a településen az egyéni és közösségi szintű kapcsolatok.

„Szilvásváradon aktívan - a mozgáskultúra magasiskolája” .

A rendezvény célja az aktív sportot népszerűsítő rendszeres tevékenység elindítása, valamint a rendszeres sportolás hangsúlyozása nagyon fontos az egészségtudatos életmód kialakításához. A sportnap feladatait az Egri Kézilabda Klub tagjai állították össze, különböző váltó versenyekkel, valamint többféle ügyességi feladatokkal is vártak a tanulókra. Kézilabdásaink a feladatok összeállításánál ügyeltek arra, hogy minden korosztálynak megfelelő legyen, így a programon aktívan részt tudtak venni az alsós és a felsős korosztály is.

„Közlekedésbiztonsági program” Az érdeklődők egy előadás keretében megismerhették a közlekedés legfőbb szabályait, felelevenítették a legfőbb közlekedési táblák jelentését. Hallhattak az elsőbbségadás szabályairól, a gyalogosan, biciklivel vagy járművel közlekedőkre vonatkozó főbb szabályokról. Feleleveníthették a résztvevők a rendőri karjelzésekkel kapcsolatos ismereteiket és a gyakorlatban is láthatták a jelzéseket. A közlekedésbiztonsági program részeként gyakorlati pálya épült a kisebbek számára. AZ udvarra varázsolt kereszteződések, gyalogos átkelőhelyek szemléltették az éles forgalmi helyzeteket. A pályán rollerrel, gyalogosan és biciklivel is lehetett közlekedni. Forgalmi helyzetek szimulálásához közlekedési táblák, zebrák is kihelyezésre kerültek.

A gyakorlati pályákon a szabályok betartását a gyerekeknél a körzeti megbízott és járőrtársa is segítette, felhívta a figyelmüket a gyalogos átkelőhelyen biciklivel vagy rollerrel közlekedők helyes átkelésének szabályaira.

A gyerekeknek lehetőségük nyílt kipróbálni a részegszemüveget, megtapasztalhatták hogyan láthatnak az ittas emberek. A feladat egyszerű volt, a szemüveg felvételét átkelni a gyalogátkelő helyen, figyelve a forgalomra, ami a szemüvegben egyáltalán nem volt könnyű feladat.

A gyakorlati pálya egy része a felnőtteké volt, ahol lehetőségük nyílt kipróbálni az elektromos kerekesszéket.

„Szilvásvárad képekben” filmvetítéssel egybekötött fotókiállítás megnyitó program.

A kiállított és kivetített múltidéző fotók, Szilvásvárad lakosaitól származnak, melyet Bakk Zsuzsanna gyűjtött össze a lakóktól.

A régi képek önmagukban is megragadják sok ember figyelmét és segítenek visszatekinteni a múltba. Ez különösen igaz, ha szülőfalunkat, gyermekkorunkat, rokonainkat tekinthetjük meg egy - egy régi Szilvásváradon készült fotográfián.

A közönség soraiban ülők, lelkesen segítettek felfedni kiket rejtenek a fotók és egy-egy kedves történettel is bővítették a jelenlévők ismereteit, hogy hol, milyen alkalomból készült a kép.

A jelenlévők egy igazi „időutazáson” vehettek részt, nemcsak a régi ismerősök, rokonok fotóinak felelevenítésével, de településünk épületeinek, utcaképeinek változását látva is. A kiállítás hosszabb ideig volt megtekinthető a Szilvásvárad Szociális Szolgáltató Központban

A támogatással megvalósított projekt általános tapasztalatai

Már a projekt indulása előtti is meghatározó közösségi élet volt Szilvásváradon, ennek meghatározó színterei a Szalajka-patak mentén elhelyezkedő terület, sétány, a Református templom, valamint a település különböző közterületei, amelyek több évtizede adnak helyet különböző rendezvényeinknek. A minden évben megtartott nemzeti ünnepeken, jeles ünnepnapokon kívül egyéb programokon is részt vehetnek az itt élők. A rendezvények alkalmával a településen élő fiatalok és idősek közös szereplésekkel készülnek, így megmutatva a hagyományok ápolásának és a közösség építésének fontosságát. Bár igyekezett a település az itt élőknek színvonalas rendezvényeket szervezni, azonban megfelelő források hiányában tartalmas és minőségi programot kínáló rendezvényből kevés tudott megvalósulni, vagy aránytalanul nagy áldozatot követelt a helyben elkötelezett kulcsszereplőktől és szponzoroktól.

A szabadidős és kulturális tevékenységek és térségi rendezvények megvalósítása lehetőséget teremtett a vidéki élet minőségének a javítására, a közösség szabadidejének aktív, kulturált és tartalmas eltöltésére. A civil szervezetek támogatása fontos feladat, mert aktív tevékenységükkel hozzájárulnak a vidéki közösség fejlesztéséhez, a hagyományok ápolásához, a helyi identitástudat erősítéséhez. Ezek a szervezetek a projekt által még erősebb kapcsolódást és elköteleződést mutatnak a településért, mely pozitívan befolyásolja azt a bázist, mely a későbbi együttműködések tovább erősíti.

A projekt elején kitűzött célok nagymértékben megvalósultak. A tervezés, a projektmegvalósítás kezdeti szakaszában elmondhatjuk, hogy lényegesen passzívabbak voltak a lakosok, azonban az idő előrehaladtával egyre nagyobb számban jelentek meg a rendezvényeken, tervezésben. Sajnos a pandémia nem kedvezett a megvalósításnak, hiszen egy bizonyos ideig, míg a korlátozások zajlottak nem tudtunk rendezvényeket megvalósítani, azt követően pedig, amikor feloldották azokat az idősebb korosztály eltávolodott a közösségi rendezvényektől. Kellott idő, míg újra aktívan részt vettek, bevonhatóak voltak.

Fontosnak tartottuk, hogy a régi korok hagyományait, szokásait megismerjük és átörökítsük a fiatalok számára, mellyel hozzájárulunk a helyi kulturális értékek megóvásához. A programokon résztvevők aktív segítői lettek a gyűjtésnek, ötleteikkel gazdagították a programok minőségét. A település lakossága és az itt működő szervezetek közös összefogásával sikerült egyre látogatottabb és színvonalasabb programokat megvalósítani. A fiatalok bevonásában nagy segítséget jelentettek az intézmények, talán csak a fiatal felnőttek megszólítása volt nehezebb. Ők kevésbé képviseltették magukat. Az óvodások lelkes résztvevői voltak a programoknak, élvezték, hogy tanulnak, szerepelnek, és játszanak a programok által. A családok leginkább azokat a programokat szerették, ahol bábjátékok, kézműves foglalkozások voltak, míg az középkorúak érdeklődését a zenés, illetve gasztronómiai események keltették fel. Összességében tehát mindenki megtalálta azt a programot, melyen kikapcsolódni, tanulni, szórakozni tudott.

Pozitív tapasztalatként értékeljük a kommunikációs csatornák működését, hiszen mind a honlapon, mind facebook oldalunkon meg tudtuk szólítani a település lakosságát. A pandémia ideje alatt létrehozott csoportok közül a mai napig is aktív a babás. Az

információs pontos folyamatosan tájékoztattuk az arra járókat. Szilvásvárads település szerencsésnek mondhatja magát, hogy aktív közössége van, jó a helyi önkormányzat és a civil szervezetek, egyesületek kapcsolata, mely jó alapot szolgáltatott az elmúlt évek rendezvényeihez.

Mindazok az események, programok, melyeket a közösségi beszélgetések során kiemelt a lakosság, meg tudtuk valósítani. Korábban volt egy olyan félelmünk, hogy a rendezvények sokasága miatt majd egyre kevésbé lesznek motiváltak az emberek a részvételben, de szerencsére a gyakorlat mást mutatott.

Nagyon jó kezdeményezés volt a szilvásváradai ételek gyűjtésére alapuló program. Ennek köszönhetően végül elkészítésre került egy receptfüzet, mely mindenki számára elérhető a település honlapján.

https://www.onkormanyzat.szilvasvarad.hu/pdf/szilvasvarad_ihlette_receptek_2020_kes_z_egyoldalal_compressed.pdf